

Vernisáž výstavy navzdory pandemii

Reportáž z Podbořan

Je pátek 19. listopadu a stojíme na náměstí malého severočeského městečka Podbořany. Venku se už brzy stmívá, zima začíná být dost vlezlá a také je tu únava po celém týdnu. Navíc se lidé zdráhají setkávat kvůli horšící se situaci s Covidem.

Přesto nám to stojí za to uspořádat i v těchto podmínkách vernisáž k putovní výstavě "Cestou 1. čsl. armádního sboru". Myšlenka dovézt novou výstavu, jejíž autorkou je historička a předsedkyně SČVP Dagmar Martinová, přišla od Marie Čonkové. Ta je vytrvalý nadšenec do všeho, co se týká volyňských Čechů a Svobodovy armády. Když jsem na tenhle nápad kývla a na zářijové výroční schůzi navnadila lidi ze spolku, netušila jsem, jaké to bude mít zádrhele. Bez spolupráce se žateckým regionem, bez příslibu Petra Kadavého, že výstavu osobně dovoze firemním "pikapem", by se celá akce těžko povedla. Velká vstřícnost přišla také od Kulturního domu v Podbořanech, kde výstava je a kde pracovník Martin Cyprián ochotně otevírá dveře zájemcům o zhlédnutí. Výstavní sál s pravidelnou otevírací dobou totiž v Podbořanech nikde není, výstavy se vždy dají vidět po domluvě. Den "D" vyšel na pátek po státním

svátku, takže i to přispělo k obavám, jak moc bude vernisáž navštívená. Ještě pět minut před začátkem jsme si říkali, že "nikdo nepřijde" a podobně. Naštěstí se v pět hodin začínají otevírat dveře a foyer kulturního domu se plní známými i neznámými tvářemi. Jako jeden z posledních přichází starosta města Podbořany Mgr. Radek Reindl ... a to i s kytkou! Začala jsem s úvodní zdravicí a po mně, v mnohem lepší formě, se slova ujala paní Čonková. Ta přítomným krátce nastínila vznik a vývoj Svobodovy armády, myslím, že jako uvedení kontextu to bylo perfektní. Pak hovořil starosta Podbořan. Poděkoval za uspořádání akce, předal paní Čonkové kytičku a uvedl, že zastupitelstvo města schválilo 1,8 milionů na rekonstrukci Muzea volyňských Čechů a vytvoření nové expozice. Všichni přítomní, a že nás bylo plné foyer, byli v rouškách, všichni splnili hygienické podmínky a myslím si, že i přesto si výstavu a setkání užili. Vzájemné rozhovory, pozdravení, výměna informací, drobné občerstvení, nákup knih - to k tomu patří, a já doufám, že takových akcí zažijeme ještě hodně. I když se zatahují "epidemiologická" mračna... Držím palce všem, kteří mají ještě sílu odolávat.

Text: E. Langpaulová, foto: L. Helásková

Veselé
Vánoce
a šťastný nový
rok přeje

předsednictvo
a Celostátní
výbor SČVP

Z regionů ...

Region Litoměřice uvádí, že se nacházíme v závěrečném období roku 2021, kdy je mimo jiné potřeba do konce roku zaplatit členský příspěvek 300 Kč. Prosí, abyste příspěvky poslali pouze těmito 3 způsoby, aby se prostředky dostaly na správný účet regionu Litoměřice. Jsou to tyto možnosti:

1) zaslat složenkou na adresu pokladní: Anna Šarayová, Kochovice 62, Hošťka, 411 72.

2) zaslat na účet regionu Litoměřice Sdružení Čechů z Volyně. Číslo účtu je: 269188245/0300, variabilní symbol: 1111

3) osobně je možné předat příspěvek jednatele nebo pokladní.

Výbor přeje členům i přátelům jak v našem regionu, tak ve všech regionech našeho Sdružení krásné prožití vánočních svátků v kruhu svých rodin a do nového roku 2022 hodně zdraví, spokojenosti a všeho dobrého.

Region Praha informuje členy o termínech setkání na rok 2022. Vždy v hotelu Legie ve 13 hodin ve 4. patře v zasedací místnosti ČSOL. Pro 1. pololetí jsou to dny: 26.1., 23.2., 30.3., 27.4., 25.5., 29.6. 2022. Pro 2. pololetí 2022 jsou to dny: 21.9., 26.10., 30.11., 14.12. 2022.

Poděkování z Moravskoslezského regionu

Zástupci Moravskoslezského regionu děkují paní Marii Galiové a paní Marii Kudlové, obě jsou ze Studénky, za příspěvek na činnost.

Redakční uzávěrky 2022

Číslo 1
uzávěrka 27. 1., vychází v únoru

Číslo 2
uzávěrka 28. 3., vychází v dubnu

Číslo 3
uzávěrka 27. 5., vychází v červnu

Číslo 4
uzávěrka 29. 7., vychází v srpnu

Číslo 5
uzávěrka 25. 9., vychází v říjnu

Číslo 6
uzávěrka 25. 11., vychází v prosinci

Region Žatec bilancuje

Se zpožděním se nám podařilo svolat členskou schůzi regionu dne 15. října 2021 v restauraci Moskva. Původně byla plánována na 20. března 2020 včetně vernisáže výstavy 19. března, která se rovněž neuskutečnila. Výstavu se podařilo zahájit až 26. května 2020. Oficiální pietní akty organizované městem ve spolupráci s vojenskou posádkou se nekonaly. Individuálně jsme pokládali kytice a věnce na hřbitově, na Kruhovém náměstí a u pamětní desky Libuše Mrázkové.

Podařilo se ovšem v roce 2020 i 2021 zajistit pietní akty k vypálení Českého Malína, neboť v době konání pietních aktů byla opatření zmírněna. Dále se nám povedlo zahájit výstavu „Návraty volyňských Čechů“ dne 9. září 2021 v Postoloprtech, jejíž zahájení bylo v loňském roce dvakrát zrušeno. Stejně tak se podařilo zúčastnit odložené konference k 76. výročí osvobození, která se konala v Praze dne 30. září 2021. Informování členů o akcích je komplikované. Nebylo možné plánovat akce s dvouměsíčním předstihem, abychom je mohli zveřejnit ve Zpravodaji. Přes všechny problémy se podařilo členskou schůzi svolat. Sešlo se 46 členů včetně rodinných příslušníků a jako host se zúčastnila Edita Langpaulová z výboru regionu Podbořany. Po oficiální části následovala diskuse, vybíraly se členské příspěvky a příspěvky na tisk a dále probíhal prodej knih. Naďa Brůhová podepisovala zájemcům publikaci „Z volyňské Moskovštiny do severočeských Staňkovic“. Jsme rádi, že se nám podařilo setkání zajistit.

V současné době probíhá výběr členských příspěvků. Rovněž je možno zakoupit knihy s volyňskou tematikou vždy v pondělí v kanceláři v Tolstého ulici nebo v Infocentru Městského úřadu na náměstí Svobody v Žatci a v Infocentru kulturního zařízení Postoloprty. Publikace budou vhodným dárkem na Vánoce pro vaše blízké.

Upozornění: Pokud jste ještě neuhradili členský příspěvek na rok 2022, učinite tak neprodleně dle návodu ve Zpravodaji č. 5, strana 3 „Region Žatec oznamuje“ nejpozději do 20. prosince 2021.

Text: Olga Nepivodová

Podbořany děkují ...

Výbor regionu Podbořany si velmi cení poslední spolupráce s regionem Žatec a děkuje jmenovitě Olze Nepivodové, Petrovi Kadavému, Miroslavu Kadavému, Emilii Kudrnáčové, Anně Hlaváčkové, Lence Kolářové a Marii Valouškové. Díky společnému úsilí se povedlo příkladně zorganizovat výstavu "Cestou 1. čsl. armádního sboru" v Podbořanech.

Vážení čtenáři,

dovolte mi, abych jako redaktorka Zpravodaje SČVP poděkovala za podporu, kterou mi poskytujete. Také děkuji zástupcům regionů za spolupráci, zejména děkuji Moravskoslezskému regionu za pomoc při tvorbě tohoto vánočního čísla. Poděkování patří též všem jednotlivcům, kteří poslali své příspěvky - vzpomínky, příběhy rodů, střípky z historie volyňských Čechů. Děkuji také vedení SČVP za spolupráci a v neposlední řadě Natálii Chejnovské za skvělou práci na korekturách. Budu se snažit, abyste i nadále byli věrní čtenáři Zpravodaje.

Edita Langpaulová

Informace všem členům

Prosíme všechny členy sdružení, aby příspěvky na rok 2022 řešili výhradně ve svém regionu.

Celostátní výbor na setkání 4. 12. 2021 schválil, že regionům doporučuje, aby příspěvky na příští rok byly vybrány do 31. 12. 2021.

K 76. výročí osvobození Československa

Konference Společnosti Ludvíka Svobody

"Nevěřím na osud. Dějiny tvoří lidé. Každý z nás má ve svých vlastních rukou aspoň část toho věčného pohybu k budoucnosti. A budoucnost bude taková, jakou si ji my sami připravíme. Ano, my všichni společně. " Jeden z několika citátů Ludvíka Svobody, který zazněl z úst herečky Evy Miláčkové a to 30. září na konferenci v Domě armády na Praze 6.

Konference byla plánovaná původně na květen, ale kvůli hygienické situaci se uskutečnila v náhradním termínu. Každoročně připomíná osvobození Československa ve II. světové válce a letos se zaměřila na výklad podílu československých vojáků při osvobozování Slovenska (historik Jozef Bystrický, VHÚ Bratislava), Moravy (badatel Milan Kopecký), Slezska (historik Ondřej Kolář, Slezské zemské muzeum v Opavě) se završením v Praze (historik Jindřich Marek, VHÚ Praha). Na program byly příspěvky od PaedDr. Jindřicha Marka z Vojenského historického ústavu Praha; plk. v. v., doc. PhDr. Jozefa Bystrického, CSc. z Vojenského historického ústavu Bratislava; od naší předsedkyně Mgr. Dagmar Martinkové, PedF, dále mjr. v. v. PhDr. Stanislava Balíka; Romana Štéra, Bc. z Národního archivu; Mgr. Aleny Flimelové, Ph.D.; Ing. Milana Kopeckého, Mgr. Ondřeje Koláře, PhDr. ze Slezského zemského muzea v Opavě, a dalších. Historik Marek se zabývá hledání konkrétních jmen padlých účastníků a obětí bojů v Pražském povstání. Podle jeho dosavadních zjištění je mylná tradovaná informace, že v povstání padlo 1693 Čechů. "My hledáme konkrétní jména a nyní jsme již za třemi tisíci jmen," řekl ve svém příspěvku. Na konferenci byla také představena nová putovní výstava SČVP, jejíž autorkou je Mgr. Dagmar Martinková. "Někteří učitelé dějepisu jsou na vážkách, jak vykládat dějiny druhé světové války", poznamenala Martinková a dodala, že je mnoho chyb a nepravd i v oficiálních učebních dokumentech. Díky tomu, že vznikla tato putovní expozice, si mladá generace může uvědomit a "projít tento dějinný úsek", jak vysvětlila princip výstavy. K místům, kde probíhaly boje či se děly jiné významné události v historii sboru, jsou připojeny stojací medailonky význačných osobností. Jsou tu medailonky nejen význačných osobností armády např. Richarda Tesaříka, Otakara Jaroše, ale také životními příběhy obyčejných vojáků a vojaček - volyňských Čechů. "Tento projekt mimo jiné dokazuje velké nasazení volyňských Čechů", jak poznamenala řečnice.

Další zajímavý příspěvek se týkal žen v armádě od Romana Štéra z Národního archivu ČR. Řečník uvedl, že se ženy do činnosti armádního sboru zapojily většinou v zázemí či jako zdravotnice, spojačky. Jako odstřelovačky prosluly například Vanda Biněvská a Marie Lastovecká Ljalková, jejichž osud přiblížili

Roman Štér spolu s historičkou Alenou Flimelovou v letos vydané publikaci Československé legendy s odstřelovací puškou.

Celkový počet žen ve vojenské službě u Svobodovců se pohyboval kolem tisíce, poslední odvedenou byla Zelnira Zdravecká. Při osvobozování Československa od fašismu nepadla žádná z žen-vojaček, ovšem při celé bojové cestě armádního sboru od Buzuluku oběti byly zaznamenány i u žen – více než padesát bylo raněno a pět zahynulo. Zajímavé jsou také osudy těchto žen. Některé z nich začaly studovat, většinou založily rodiny, měly děti, ty s židovským původem odjely do Izraele. Většina odešla do civilu, demobilizovala, v čs. armádě zůstaly jen desítky žen.

Organizátor Ludvík Engel popsal konferenci tak, že "dala účastníkům přehled o úloze 1. čs. armádního sboru při osvobozování Československa v roce 1945. Myslím, že účastník konference si své příbuzné a známé příslušníky našel a připomněl, jaká byla jejich záslužná činnost."

Organizátoři byly Společnost Ludvíka Svobody, Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, ČSOL, ČSBS, Vojenské historické ústavy Praha a Bratislava a Klub potomků. Mezi významné hosty patřily válečné veteránky Věra Holuběva Biněvská a Naděžda Brůhová Veselá.

Připravila: E. Langpaulová,
foto: Jaroslav Adamík

Mezinárodní konference v Hlubčicích

Dne 24. září připravili polští přátelé v hotelu Domino konferenci u příležitosti 8. „Dne Kresowianů“, na kterou byli pozváni i čeští hosté z Krnova a okolí. Nejstarší pamětnicí z české strany byla paní Marie Dvořáková z Krnova. Pro 21 českých účastníků byla zajištěna doprava tam i zpět, oběd, pohoštění i zábava. Organizátory byl „Svaz polských Volyňáků“ z oblasti Glubczyc ve spolupráci s Městským kulturním střediskem pod vedením paní Moniky Komarnické a Okresním muzeem zemi Hlubčické v rámci projektu „Slezské Portamento“. Spolupráce mezi volyňskými Čechy z Krnovska a svazem polských „volyňáků“ v Hlubčicích, která se započala roku 2010 u příležitosti Česko-německo-polského týdne při společné návštěvě muzea v Hlubčicích, tak pokračuje intenzivně doposud.

Hlavní program tvořila přednáška Stanisława Slawomira Nicieji, historika a vedoucího Katedry Biografiky z Univerzity v Opole. S přednáškou o Češích na Volyni a ve Lvově vystoupil také historik a koordinátor programu Warszawa Inicjatywa Kresowa Tomasz Kuba Kozłowski. Mimo jiné přednášející seznámili asi 120 účastníků konference s aktivitami Čechů na Volyni, což nás samozřejmě zaujalo nejvíce. Dozvěděli jsme se mnoho nového o našich českých předcích a jaké stopy zanechali v Polsku. Jmenován byl například Wacław Zeman, zakladatel a majitel věhlasného pivovaru v Lucku, kde působil od roku 1891. Značky Sakura, Porter, Stolowe a Extra Zdroj byly známy na mnoha evropských trzích. Ve 20. letech 20. století otevřel v Lucku obuvnickou dílnu i Tomáš Baťa. Další Češi se zapsali do dějin Polska tak, že dnes jsou většinou vnímáni jako Poláci, ačkoliv jsou českého původu, ať už jde například o majitele sklárny, cihelny či představitele literatury a hudby.

Česká strana vyjádřila poděkování především za spolupráci na vydávání publikací, které připravuje historik Arkadiusz Szyczyński, který zde věnuje velký prostor českým Volyňákům.

Setkání proběhlo ve velmi přátelské atmosféře, došlo i na zpěv a tanec. Význam konference podpořili svou účastí také představitelé místní samosprávy, burmistr okresu a regionální televize.

Text: Ludmila Čajanová

Den válečných veteránů

I letos jsme si připomněli památku vojáků ve válečných konfliktech, a to tradičně dne 11. 11., který je znám jako Mezinárodní den válečných veteránů.

V řadě míst po celé zemi proběhly pietní akty a lidé významný den symbolicky uctili i květem červeného máku. Oficiální připomínky se zúčastnili také naši zástupci regionu Žatec a to spolu se zástupci města, ČsOL a ČSBS. Pietní akt se uskutečnil u památníku na městském hřbitově a organizovala ho místní 4. brigáda rychlého nasazení a 41. mechanizovaný prapor.

Výstava v Podbořanech do konce roku

Novou putovní výstavu je možné do konce roku zhlédnout v Podbořanech v Kulturním domě na náměstí. Výstava je přístupná po domluvě na tel. 773 979 972.

Zástupci regionu Brno na křtu nových knih

Zástupci regionu Brno se zúčastnili křtu dvou publikací autorů Aleny Flimelové a Romana Štéra. Křest se konal ve středu 24. listopadu v Dietrichsteinském paláci v Brně. Křtily se nedávno vydané tituly "Ve stínu mužů. Ženy v československých vojenských jednotkách na východní frontě v letech 1942 - 1945". A další křtěnou knihou byla "Marie Ljalková a Vanda Biněvská. Československé legendy s odstřelovačskou puškou". Úvodní proslovy měli dr. Jan Břečka, vedoucí historického oddělení Moravského zemského muzea, prof. František Hanzlík, historik z Univerzity obrany, dr. Libor Vykoupil, historik z Masarykovy univerzity, brig. gen. prof. Zuzana Kročová, rektorka UNOB a brig. gen. Lenka Šmerdová.

Region Brno přispěl k akci sponzorským darem. Knihu Ve stínu mužů lze zakoupit v knihkupectví Academia a na různých e-shopech. Knihu o odstřelovačkách je možno objednat na e-mailu: ekonom.scvp@seznam.cz.

Po samotném křtu probíhala autogramiáda a dlouhá diskuse přítomných k tématu ženy v armádě.

Text a foto: Jan Pavlica

Oslavy 30. výročí návratu černobylských krajanů do vlasti předků

Dne 2. října 2021 v historickém sále Důstojnické besedy pevnosti Josefov (Jaroměř) při dodržení přísných anticovidových opatření se konalo celostátní setkání krajanů-reemigrantů věnované 30. výročí černobylských krajanů do staronové vlasti. Setkání se zúčastnilo 110 osob – představitelů všech reemigračních vln, jedná se o poválečném návratu Čechů z Volyně, post-černobylských a novodobých reemigrantech z bývalého SSSR. Účastníci setkání srdečně uvítali čestné hosty: senátora, hejtmana Královéhradeckého kraje Martina Červíčka, starostu města Jaroměř Josefa Horáčka, prvního porevolučního starostu Jaroměře PhDr. Pavla Mertlíka a rodačku z Žitomiru, předsedkyni České národní rady Ukrajiny prof. Ludmilou Číževskou, předsedkyni Sdružení Čechů z Volyně Mgr. Dagmar Martinkovou, doc. Zdeňka Uherka z Karlové Univerzity v Praze a Ing. Jaroslava Vodičku, předsedu Svazu bojovníků za svobodu.

Organizátor celostátního setkání, předseda Rady černobylských a novodobých reemigrantů doc. Boris Iljuk vyjádřil poděkování organům samosprávy, které finančně podpořily tuto akci a zejména vydání knihy Můj návrat do staré vlasti, kterou účastníci setkání měli možnost obdržet.

Hlavním bodem programu celostátního setkání byl diskusní fórum „Plusy a mínusy naší reemigrace“. Diskutanti ohodnotili přínos přestěhování do staronové vlasti a rovněž poukázali na existující problémy, zejména v otázkách důchodů novodobých reemigrantů a jejich uplatnění v získaném oboru. Diskuze se aktivně zúčastnili senátor Martin Červíček a starosta Jaroměře Josef Horáček, kteří označili možnosti zlepšení spolupráce, jak se Sdružením Čechů z Volyně, tak s krajany na Ukrajině.

Nechyběla i kulturní část programu. Účastníci setkání vřele uvítaly vystoupení zpěváka Jana Stejskala - žáka ZUŠ v Jaroměři - a ukrajinského folklorního souboru Radist' z Hradce Králové. Svátečnou atmosféru celostátního setkání doplnila volná zábava, o ní se postarala regionální kapela Pohoda. Velký zájem vyvolala vernisáž výstav Tvorba našich krajanů a Návraty volyňských Čechů.

Text: doc. Boris Iljuk, foto: Marta Zelenská

Hejtman Královéhradeckého kraje Martin Červíček a vedoucí regionu Broumov Alexandr Stejskal na vernisáži výstavy.

Vedoucí regionu Nymburk Anna Mazníková při volné zábavě.

Zdravice předsedkyně České národní rady Ukrajiny prof. Ludmily Číževské.

Koncert ukrajinského folklorního souboru Radist'.

Donátoři oslavy 30. výročí návratu černobylských krajanů do vlasti předků

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Magistrát města Pardubic

Magistrát statutárního města Pardubice

MÚ Jaroměř

MÚ Zákupy

MÚ Rokytnice
v Orlických horách

MÚ Broumov

MÚ Police
nad Metují

MÚ Kopidlno

MÚ Mimoň

MÚ Milovice

MÚ Ralsko

Vánoční recepty

Sekané cukroví

Od paní Marie Ješkeové z Chrašt'an u Krásného Dvora

Co potřebujeme: 500 g hladké mouky, 400 g másla, 1 skleničku smetany, špetku soli.

Jak na to: Suroviny smícháme a na vále sekáme tupým nožem, dokud se nevytvoří maličké kuličky, které spojíme v těsto. Těsto vyválíme a vykrajujeme tvary. Z jedné strany je potřeme bílkem nebo vajíčkem, omočíme v hrubém cukru, poklademe na plech dál od sebe a upečeme.

Maminčino cukroví

Od paní Marie Ješkeové z Chrašt'an u Krásného Dvora

Co potřebujeme: hrstku sádla, popř. másla, 1 skleničku cukru, ½ skleničky kysané smetany, 3 žloutky, 1 lžičku amoniaku, hladké mouky tolik, co vyžaduje těsto.

Jak na to: Ingredience zpracujeme, vyválíme, vykrajujeme tvary, které z jedné strany potřeme bílkem nebo vajíčkem, a omočíme v hrubém cukru. Dáme na plech a pečeme.

Kupičovské smetanové sušenky

Od paní Ludmily Fňukalové z Berouna, původně od Vilušky Magáňové

Co potřebujeme: 120 g másla, 210 g cukru, 3 žloutky, vanilkový cukr, 1 prášek do pečiva nebo amoniak, 1 skleničku kysané smetany, 570 g hladké mouky, citron. kůru.

Jak na to: Ingredience zpracujeme, vyválíme, vykrajujeme tvary, které z jedné strany potřeme bílkem nebo vajíčkem. a omočíme v hrubém cukru a pečeme.

Pukance sypané mákem

Od paní Jarmily Burešové z Ostravy

Pukance s mákem a medem jsou malé kynuté buchtičky posypané mákem, cukrem a přelité máslem a patříly mezi jednu z pochoutek na štědrovečerní tabuli.

Co potřebujeme: 500 g polohrubé mouky, 30 g droždí, 2 lžice moučkového cukru, 100 g másla, 2 žloutky, citrónovou kůra dle chuti, rozinky dle chuti, mléko, mletý mák, cukr nebo med.

Jak na to: Z mléka, droždí a trošky cukru nechte vzejít kvásek, který následně přilijte do mísy s moukou. Přidejte vlažné máslo a ostatní suroviny, zpracujte těsto a nechte kynout. Z vykynutého těsta tvořte malé buchtičky, které pokládejte do pomaštěného pekáče. Potřete vejcem a pečte do zlatova. Ještě teplé je polijte hrnkem horkého mléka, rozpuštěným máslem a hojně posypte mletým mákem a cukrem nebo medem.

Žloutkové cukroví

Od paní Jarmily Burešové z Ostravy

Co potřebujeme: 16 dkg másla, 8 dkg cukru, 14 dkg hladké mouky, 4 prolisované vařené žloutky, trošku prášku do pečiva.

Jak na to: Zamíchat těsto a nechat jednu hodinu odpočívat. Těsto vyválet na placku, vykrajovat vánoční tvary a pomazat rozšlehaným vejcem. Nakonec se cukroví posypalo krystalovým cukrem a upeklo.

K vánočnímu receptu jen malou zmínku. Všechny hospodyně na Volyni byly velmi spořivé, možná se to promítlo i do rady, kterou mi dala teta k receptu. Aby se ušetřily třeba bílky na sněhové pusinky, teta rozklepla vajíčka opatrně, oddělila bílky od žloutků. Samostatně žloutky uvařila ve vodě, nechala okapat a pak použila ve výše uvedeném receptu.

Koleda - Podte se k okýnku dívat

Podte se k okýnku dívat,
jak vám budem pěkně zpívat,
co se děje na horách,
koláče jsou v komorách.

V jednom domě hospodyně,
vzpomněla si taky na mě.
Přišla pro mě nevěsta,
abych já šel do města.

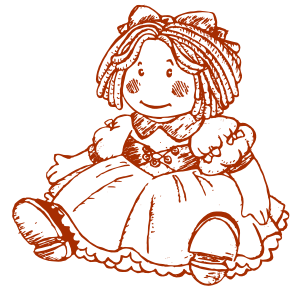
Já na sebe putnu popad,
ešče sem na ledu upad.
Co sem ubuhý zkusil,
přece sem jíti musil.

Běžím, běžím jedním lesem,
a sem smutný, nevím, kde sem.
Hospodyňko, podte sem,
povězte mně, kde já sem.

Mlynář namlel bílý mouky,
to pro samý koladníky.
Dva koláče nebo tři,
to koladníkům patří.

Z publikace: České písně z ukrajinské Volyně,
autoři: Jan Pospíšil, Vjačeslava Lohvinová
Koleda má nápěv.

Konec roku na Valyni

Mikuláš

"Mikuláš, anděl a čert nechyběli ani u nás. Anděl míval řeč a dal nám dětem něco malého. Hlavní nadílka byla ale až později. Ten den jsme museli před spaním pověsit svoje vlněné punčochy na okno. Když jsme se ráno probudili, nadílka byla v punčoše. Nechybělo uhlí, cibule, česnek, brambor - to protože každé dítě je přeci jen trochu živé. A pak tam bylo sušené ovoce a jablka. Vždycky jsem se divila, že Mikuláš dává stejná jablka, jako rostou u nás na zahradě ..." Podle sester Roedlové a Glozové z Olšanky

Nový rok

"Silvestr se slavil doma v soukromí. Nedělali se nějaké velké oslavy, rodiny prožívali Silvestra po svém a pospolu. Zato druhý den se chodilo koledovat a přát všechno dobré v novém roce. Chodili malí i velcí, ovšem ti velcí se většinou vraceli "pod obraz". Koledníci vždy u každého domu říkali tuhle rýmovačku:

"Seju, seju, zasívám,

a zdravím vás v novém roce.

Žito i pšenici i všechno pečivo ..."

Říkalo se to v ukrajinštině a přitom se házelo obilí do domu přes práh. Koledníci obvykle dostali malou koledu a ti, co popili, k zakousnutí chleba a nějaké maso." Podle sester Roedlové a Glozové z Olšanky

O Vánocích a nejen o nich Vzpomínka Nadi Brůhové

U nás v Českých Novinách, kde jsem bydlela s rodiči od svých jedenácti let, byly Vánoce mnohem skromnější, než jak se slaví dnes. Navíc jsme nebyli bůhvíjak zámožní, myslím, že ti majetnější měli Vánoce bohatší. Samozřejmě byl vánoční stromek, který jsme zdobili sušeným ovocem a papírovými ozdobami. Vyráběli jsme si například papírové kornoutky, do kterých jsme dávali nějaké dobrotu, nebo jsme i papírové kornoutky kupovali. Ty bývaly potištěné, uvnitř byl schovaný bonbón. Byl to ale obyčejný cukrový bonbon, nebo peppermintový.... Z barevného papíru jsme taky lepili řetězy. Nepamatuju si, že bychom kdy kupovali ozdoby. Žid to neměl a do města bylo daleko. Většinu věcí jsme si sami vyráběli... Kapra jsme na Štědrý večer nejedli, jak bychom taky mohli, když tam nebývaly rybníky. Když už byla ryba, tak potoční nebo říční, různé druhy, prostě co jsme chytili, to jsme měli. Taky bývali raci... Pokud jde o slavnosti štědrovečerní večeři, tak obvykle jsme jedli libovoučké telecí řízečky v klasickém trojbalu. K tomu nechyběl bramborový salát, někdy "vylepšený" ještě salámem, ale ten nebyl nutný. Na štědrovečerním stole nechyběl kuba a cukroví. Cukroví bylo vykrajované (dávalo se i na stromek) a taky sekané. To dělávala už i moje babička. Sekané proto, že se těsto při zadělávání sekalo nožem a různě převalovalo a skládalo, dokud nebyla ta správná konzistence. A tohle těsto se pak vyválelo a zvykrajovalo se různé tvary. Po upečení připomínalo listové. Víím, že se taky některé těsto dělalo z vařených vajčiek. Zkrátka daly se do těsta nastrouhaný vařený vejce a pak se třeba mohlo ještě přidat syrový. Nechyběly ani vánočky. Telátko, pokud bylo nějaké navíc, jsme zabíjeli před Vánoce, protože proud v Novinách nebyl, takže nebyla ani lednice. Exotické ovoce jako pomeranče nebo banány - na to vůbec nebylo ani pomyslení. Jinak jsme ale mívali hodně hlavně jablka a hrušky, švesky. U stromku jsme zpívali koledy, ale na půlnoční jsme nechodili. Jako baptisté jsme měli takzvané shromáždění a neodehrávalo se zrovna o půlnoci. A dárky? Dárky byly hlavně rukodělné. Malí kluci dostávali to, co jim tatínek vyřezal ze dřeva. Různí panáčci, koně s vozíkem. Děvčata i dospělé ženy dostávaly obvykle oblečení, co se doma šilo. Maminka v létě nakoupila levněji látku u Žida, který k nám jezdil. Vždy dorazil s koněm a vozíkem a od něho jsme pravidelně kupovali metrůž. Konfekce se dala koupit, ale zkrátka tohle vyšlo laciněji. Maminka a babička pak z toho ušily sukně, halenky a šaty... Pamatuji si, že jako hodně malá holčička jsem dostala k Vánocům panenku. To byla podomácku ušitá panenka, vycpaná vatou nebo buničinou. Samozřejmě oblečení měla ušité ze zbytků látek. Tu panenku jsem měla dlouho, dokonce ještě, když už jsem byla školní dítě, často jsem si ji brala. Třeba když jsme v létě páslí krávy, tak i na tu pastvinu jsem šla s touhle darovanou panenkou od Ježíška... Povím vám, že my jako děti jsme trávily hodně času venku, vždy pohromadě starší i mladší. V létě na pastvinách, pak třeba u ohýnku, nebo jsme si chodily hrát na školní hřiště. Takhle jsme trávili dětství a myslím, že dnešní děti ve srovnání s námi žádné dětství nemají, i když mají vlastně všechno ...

Fotografie od Ludmily Čajanové. Rodina je focená venku, kvůli nedostatku světla doma. Maminka je Božena Bačová, sestry Marie a Božena a jejich sestřenice Anna Havlíčková.

Stále přemýšlím, že bych měla o sobě něco napsat, ale nejsem spisovatelka, přitom jsem toho tolik prožila, a hlavně moji rodiče, že si to zaslouží dát na papír. Nakonec narodila jsem se v Rusku, 80 mi bylo loni, tedy mohu radit, proč nepsat? Narodila jsem se 4. 3. 1937 v Olšance, okres Čudnov v Žitomirské oblasti. Tehdy to bylo SSSR. Tatínek Václav Valeš se narodil v roce 1898. Můj děda František pocházel ze Lipšan a babička Aloisie, rozená Bičištová, z vesnice Žiželoves z Královehradecka. Moje maminka Anastazie roz. Vajskebrová se narodila v roce 1904 a její rodiče pocházeli z Vídně. Tatínek byl krejčí a maminka švadlena. Vzali se v roce 1923 a jak říkali, po svatbě bydleli v jedné místnosti, kde se netopilo. Brzy měli chlapečka, ale když ho rozbílila, tak z něj stoupala pára, jaká byla v jejich příbytku zima. Dítě zemřelo na zápal plic a můj táta si pak dlouhé roky přál ještě jednoho syna... Tatínek byl fešák, chodil rovně, vždy dobře oblečený, měl vousy, které si ještě barvil. Když se maminka vracela z rande, měla tváře začerněné a její sourozenci se jí smáli. Tatínek nikdy nebyl tlustý a nosil plnovous. Byl vždy nažehlený, upravený, proto mu říkali krejčí jehlička. Vyučil se v Kyjevě, kde šel pro horní vrstvu. Tam mimo jiné poznal, jak dovedou karty zničit člověka i celou rodinu, tak je nikdy nehrál, pouze takové dětské karetní hry.

Maminka byla taktéž velmi atraktivní. Menší, štíhlá, celý život velká prsa a nohy jak malované. Učila se švadlenou na Olšance a vyprávěla, že mistrové střihy a odborné práce dělala potajnu a učednice se jen staraly o domácnost. Tak maminka vědomosti kradla, vše odkoukala a teprve doma si dělala střihy.

Maminka jako dítě navštěvovala různé kroužky, hlavně pěvecké a hrála i v divadle. Vše pod vedením českých učitelů. Maminka také chodila do české školy, než to Rusáci zrušili, a byla pak pouze Ukrajinština s hodinami ruštiny. Tatínek psal pouze azbukou. Vybavuji si hlavně jeho dopisy z vojny, které psal azbukou s českou řečí. Maminka řídila celou rodinu. Tatínek byl hlava rodiny, ale maminka se o vše starala, hlídala

O nás a životě na Olšance

Vzpomínky na rodinu Valešů

finance, kterých bylo vždy málo. Celý život byla velmi pracovitá, proto se u nás pořád něco dělalo. Sedělo se pouze u jídla a různých oslavách nebo návštěvách.

Jak jsme bydleli na Olšance

Bydleli jsme v domečku se zahradou. Uprostřed byl dvůr, vedle domu dřevěný domeček jako záchod a za ním hnůj, pak cesta do pole našeho, což byl záhumenek na zeleninu. V chlívu jsme měli krávu, naší hlavní živitelku, prase a někde slepice. Vedle stála velká stodola, kterou po kolektivizaci „moskáli zabrali“. Ve stodole se mlátilo obilí cepem. Chodili dva až čtyři mlatici dokola a v rytmu bouchali do obilí. Bylo to umění a já jsem se na ně ráda dívala. Bum, bum, bum - každý to nedokázal. Na poli jsme pěstovali obilí a brambory. Obilí se sekalo kosou, a když jsme chtěli šetrnější sekání, pozvali jsme Ukrajinky, které žnuly srpem. Když jsem si od jedné půjčila srp, abych to zkusila, sekla jsem se do malíku. Tekla se mě spousta krve spousty a já honem do postele, kde jsem čekala, kdy zemřu. Ještě teď mám malou jizvu.

Proti baráku byla květinová zahrada. Každá sestra měla svůj záhon ve tvaru kruhu a já měla srdíčko. Kvetly astry, slaměnky, rozeda – hezká kytička s jemnými kvítky a pak kytička zvaná miřola. Byla to noční fiala, která ve dne vypadala jako zvadlá, ale jak zapršelo, nebo se stmívalo, krásně voněla do dálky. V Čechách jsem ji nikde neviděla... Náš dům byl dřevěný, pokrytý slámovými doškami, pokládány na dřevěnou konstrukci střechy. Rodiče ho koupili v nějaké vesnici od Ukrajinců a celý ho přenesli na Olšanku na naší parcelu, kde byl zmontován. Dům byl bez podsklepení. Podlahy byly všude hliněné a pamatuji, jak se postupně dělaly dřevěné. Maminka i tatínek šli ve dne v noci, aby na něj vydělali. Tenkrát byl rozšířený výměnný obchod, tak za svou práci dostávali často obilí, z kterého dům spláceli.

Za vstup dvěřmi byla síň nebo-li chodba končící pecí, vlevo vejmének, kde byla matka otce, vpravo velká obývací kuchyň a ložnice. Na půdu se lezlo po žebříku. V kuchyni stála velká kamna, nějaká police, vlevo okno, vpravo dvě okna. Za okny jsme pěstovali muškáty, ale i zimní kaktus, kterému květy brzy opadaly. Na zimu se mezi skla dávaly piliny, na ně nějaká buničina a to vše se pokrylo například barevným lesklým papírem. Často jsme si okno ještě ozdobili nějakým plastovým zvířátkem nebo panenkou. Byla to izolace proti chladu. Mezi ložnicí a kuchyní byla zeď, ve které vedly roury a tím se někdy vytápěla i ložnice. Jinak jsme ale topili malými kamny, kterým se říkalo baňák. V ložnici postele a kredenc s parádním nádobím. Spalo se na posteli po dvou, já se sestrou Růženou. Ještě důležitý domeček vedle baráku – psí bouda. Pes to byla nutnost, v Rusku se kradlo prostě jako v Rusku. Dokonce byly bandy zlodějů, kteří u dveří mňoukali jako kočky a když hospodář chtěl pustit svoji kočku domů, vpadli zloději a rodinu pozabíjeli a všechno vzali. My měli jednoho psa tak ostrého, ke kterému chodil jenom tatínek. Byli to velcí psi, asi vlčáci.

Jak jsme co pěstovali

Pěstovali jsme mrkev, petržel, okurky, cibuli, česnek a červenou řepu, které se říkalo „buračky“. Měli jsme tam také řádek šťovíku na letní boršč.

Ve sklepě, který byl na dvoře, jsme měli brambory, řepu a hlavně sud s kyselým zelím, ve kterém byla i malá jablka a také malé hlávky zelí, což byla pochoutka. Rovněž sud s jablky v nějakém nálevu, ale nevím jakém, ale ta jablčka mi moc chutnala. Ta jablka plavala nahoře a jednou si maminka mylně myslela, že jich je stále dost, ale chyba, pouze jich pár drželo nahoře a starší sestra se přiznala, že na ně tajně chodila. Měla takovou sladko kyselou chuť. Byla ze stromu, kterému jsme říkali Pepička. Menší žlutá jablčka snad letní, to již nevím, ale ten kmen, to bylo něco!

Také záhon malin. Prý jsem se jednou ztratila, všichni mne hledali, dokonce se dívali do studny, ale dítě nikde. Až sestra zavolala „tady je“ a já prý v těch malinách usnula. V zahradě byly taky višně „lotovky“. Velké, průhledné, šťavnaté, které jsme prodávali Ukrajincům, protože oni ovocné stromy neměli. Místo toho jim všude běhala prasata, a prý neměli ani záchod, tak čuňata se měla... Také neměli žádné oplocení. Prostě to byli "baďani", jak jim nadávali Rusové a ti jim na oplátku říkali „kacabi“. Z těch višní se dělalo varení. Rodiče od někoho půjčili velkou nádobu kotel, a venku se udělal oheň. Pak jsme zavíracím špendlíkem každou višňu zbavili pecky, aby vznikl malý otvor a s cukrem se to vařilo. V zimě hlavně do černého čaje. Žádné bonbóny nebo čokoláda, na to jsme neměli.

Jabloň, „Pepičku“ jsme měli jednu, ale zimní jablka jsme měli z vícero stromů. Když se trhala, tak tmavě zelená a sem tam červená čárka. Opatrně, aby se nenatloukla o sebe, a hurá na půdu do slámy a začínala se jíst až na Vánoce. Krásně dozrála a vybarvila se červeně. A ta chut! Šťavnatá voňavá jablíčka. Nikdy jsem lepší nejedla, ale dětské vzpomínky bývají dost zkreslené... Na stromy sedaly chrousti, které jsme k večeru se ze stromu sklepávali a slepice je hned žrala. Taky nám chutnaly "chlebičky", ale žádné obložené chleby. Byly to zelené kulaté placičky, které rostly na zemi. Nedávno jsem to ochutnala, ale bylo to nedobré, spíš ošklivé, žádná pochoutka. Pro vodu se chodilo k sousedovi. Byla to studna, kterou tři rodiny dohromady vykopaly a také vlastnily. Voda se tahala kýblem přivázaném na provaze. Když kýbl dopadl na hladinu, mlasklo to a pak správným cuknutím vodu nabrat a vytáhnout, nakonec donést domů. Proto se s ní šetřilo. Koupali jsme se jednou týdně, a to s mýdlem, které maminka vařila. Když chcíplo nějaké dobytče, přidával se louh sodný, který rozežral i kosti, vzpomínám si, že to smrdělo. Pak se přidala kalafuna a hustota se zkoušela kápnutím na sklo a jak to tuhlo, musela se přidat třeba ještě kalafuna. Pak se to krájelo na obdélníky. Sloužilo na mytí i praní. Ukrajinky to neuměly, tak za peníze dělaly mýdlo Češky. Každá hospodyně měla husy, aby dcera měla výbavu, tj. hlavně peřiny. Scházely se celé rodiny. Velký stůl, na něm peří pod mísou nebo hrncem a kolem seděly dračky, holky i jejich matky, chlapi mazali karty a my děti často pod stolem, kam se házely pápěrky (stonek peříčka). Hodně se zpívalo, nebo něco vyprávělo. Po skončení draní všeho peří v jedné domácnosti byly „doderky“. Hospodyně připravila pohoštění pro všechny a následovalo draní u sousedů. My děti jsme často v těch pápěrkách usnuly.

Jak jsme jedli

Recepty byly jednak dovezené z Čech a dále se přebíraly od Ukrajinců, takže to bylo pestré. K snídani byla často mléčná polévka a brambory. Nebo třeba hladká ančka – polívka ze slad. mléka zahuštěná ev. vejce, nebo, častěji z kys. mléka, opět zahuštěná. Hlavně se jedly brambory a brambory. Chleba maminka pekla v peci. Přinesla se velká díž, v ní byl ztvrdlý kvásek, který vlažnou vodou povolil. Také maminka dělala pro nás děti paňáky. Knoflíky oči i pusu z borůvek sušených. Také malé bochánky, které se horké trošku natrhly a hurá do kameňáku, přidal se rozetřený česnek a vše se uzavřelo. Jedlo se to pak samo. Tolik to chutnalo. Na svátky koláče v peci malé nahoře svazované a sypané drobenkou. Plnily se hlavně tvarohem nebo mákem. Máslo jsme tloukli, a dokonce se i prodávalo na trhu. Do smetany se přidávala mrkev – čím bylo máslo žlutější, tím bylo dražší. Maminka uplácala z másla oválný bochánek a dokonce nějaké ozdoby se vytlačily pomocí šablony z mrkve. Na trhu se smlouvalo, kdo s koho. Za utržené peníze byl cukr. Chléb se pekli každých 14 dní. Zabíjeli se čuníci a škvařilo se sádlo. To bylo v kýblích a každý se vytahoval, kolik kýblů sádla vyškvařil. Tím byl omastek zajištěn. Také bylo uzené maso a slanina, což bylo syrové sádlo z bůčku částečně nakrojené. Kousky se dávaly na chléb a k tomu česnek nebo cibule. Jinak klasická zabíjačka, kterou si sousedé předávali. Jinak maso moc nebylo, ale uzené ano. Pro uchování čerstvosti maminka napekla karbanátky, které byly zalité sádlem a dost dlouho vydržely jako čerstvé, ale bez strouhanky, ta se v Rusku neznala. Pouze česnek – tatínek říkal česenek – cibul

a snad pepř a ještě sůl. Byly moc dobré. Když vzpomínám, vše mi chutnalo. Maminka byla dobrá kuchařka. Hrách se vařil ve větším hrnci spolu s uzeným hlavně při vyváření prádla, neboť se při tom muselo hodně topit v kamnech.

V něděli bývala slepice a vařily se i celé nohy s oloupanými drápami, včetně hlavy. Tu dostával tatínek, trošky masa obral, nožem rozsekl a já nejmenší capart dostala mozeček. Nudle maminka vyválela tenkou placku, po částečném zaschnutí tence krájela a šups do polívky. Hlavně brambory všelijak, třeba jako bramboráky. Rýže byla velká vzácnost, zato jsme jedli hodně hrách, kroupy, kukuřici a občas pohanku. Tu maminka před varem opražila. Byla to dobrá příloha k zimnímu borščí.

Vzpomínám na podmáslí. Bylo husté a plavaly v něm kousky másla. Také tvaroh velmi oblíbený. Ten jsme mívali měkký nebo nechaný na teple, tj. voklihlý. Nevypadal hezky, voněl zvláště, někomu smrděl. Ukrajinka, služka, doma vyprávěla, že Češi, takoví bohatí lidé, a takový smradlavý tvaroh jedí.

Maminka také vyráběla tavený sýr. V různém poměru měkký i voklihlý tvaroh, nějaké máslo, vše uvařit a pouze do forem, a bylo další menu.

Bařt (tak jsme u nás říkali bořšči) převzali Češi od Ukrajinců. V zimě zimní z červené řepy, fazolí, zeleniny, rajčat a brambor a ještě zelí. Vždy v tom byl kus masa, nebo se přikusoval chleba, a pokud chleba nebyl, pohanková kaše. V létě byl letní ze šťovíku.

Místo cukru se vařil sirup z cukrové řepy. Cukr byl nedostatkový a drahý.

Ještě jsme jedli homolky staré české jídlo z voklihlého tvarohu, speciální přípravou z toho byly bouličky, něco jako olomoucké tvarůžky.

Jedli jsme lžící. U jídla panoval klid. Pokud někdo mluvil, tatínek ho plácl lžící po tváři „při jídle se nemluví“. Na kafe se nepamatují, ale čaj a zase čaj, pravý černý, občas s varením, také maminka často nakrájela čerstvá jablka a zalila černým čajem. Esence (zavárka) byla v malé konvičce a zalévala se po částech do šálků a doplňovala vařenou vodou.

O naší rodině

Tatínek toužil po synovi, který mu jako první umřel. Ale to si musel počkat mnoho let. Nejstarší sourozenec je sestra Ludmila, nar. 7. 3. 1925. zem. v roce 2012. Myslím, že byla z nás nejhezčí. Dělal v olšanské laboratoři, kde zkoušela vlhkost obilí, které se vozilo ve vagónech. Obilí nesmělo být příliš vlhké, jinak by klíčilo. Dělal s nějakou Židovkou, ovšem tenkrát se o nikom nesmělo říct, že je Žid, čemuž se nevyhnula. Byla udána a šla před soud. Soud jí dal na výběr, buď vězení, nebo si vzít ukrajinského důstojníka. Tedy se vdala v 18ti. Prý to bylo hrozné. Přišla prý k našim domů jeho matka a se smíchem pravila: „Náš bejček se zaběhl k vaší jalovičce“. Brzy od nich ji rodiče vzali domů. V době války pracovala v kuchyni pro německé důstojníky a byla láska. Mladý Němec, fešák s uhlazeným chováním, jeho matka Polka. Chodili spolu a měla s ním jet do Berlína. Tatínek ji ale nepustil a ten vlak vyhodili partyzáni a všichni zahynuli. Pak sestra bojovala s tatínkem v českých legiích, kde se seznámila se Slovákem Lacou. Byl to bohatý sedlák, toho si vzala a s ním žila na Slovensku v Malatanej. Nákup traktoru mu sestra rozmlouvala, že mu ho komunisti vezmou, ale on říkal „jak by mi to mohli vzít, když je to moje“, a oni – vzali a dali mu za to papír. Když přijela do Tachova ze Slovenska, kam se s mužem odstěhovala, vždy vzpomínala s tatínkem na léta strávená na vojně. Tatínkovi zachránila život, když z nastoupených řad na Duklu ho odvolal důstojník, kterého sestra ošetřovala. Dukla byla jistá smrt. Tatínek se na ni často zlobil, že si vzala Slováka. "Sakramenská holka, tak daleko se odstěhovala."

Sestra Růžena, nar. 5. 11. 1928, byla další. Táta se na ni ani nechtěl podívat, až mu maminka řekla: „podívej Václave, má malíčky celý po tobě“ (tj. trošku ohnuté k ruce.) Byla rovněž hezká, měla kudrnaté vlasy a tmavé. Maminka jí dávala vždy v době války šátek, aby ji Němci neodvedli, že je Židovka. Prý byla jako kluk. Pásla krávu a hlavně se s kluky rvala. Byla vznětlivá a rvavá. Měla se vdát za Ukrajince, kterého naši si vzali do opatrování jako dítě, když jeho rodiče poslali na Sibiř, že byli bohatí.

Jmenoval se Vanka Pokotyto. Jeho matka se vrátila ze Sibiře, byla to hezká paní a moc rodičům děkovala. Jeho bratra si vzal souseď a kluk byl u nich horší než pes. Spal na zemi, musel pracovat a málo jídla. Byl podvyživený a měl TBC. Paní moc plakala. I to byl komunismus! Tatínek proti svatbě rázně zakročil, Růžena se vdávat nebude, pojede s námi do Čech! V Tachově pak pracovala v továrně, pak se vdala za Pražáka Ládu Kučerů. Později jako vedoucí skladu v OSP. Byla velmi pracovitá a dům, ve kterém bydleli, stále dostavovali, předělávali a pak trpěla na revma. Po léčení – ozařování – dostala rakovinu a hodně zkusila. Se švagrem rádi slavili, byla výborná kuchařka i babička. Ráda zpívala pro obveselení společnosti.

Pak jsem se narodila já Olga a po mně bratr Vašek, nar. 9. 8. 1947, tedy po 10 letech po mně, až v Československu. To bylo slávy! Tatínek si vážil svého jména a na Václava se vždy slavilo. Všichni, kdo mohl, tatínkovi i mamince gratulovali a kluk se musel pořádně zapít! (Rodičům se na Volyni narodil ještě jeden syn, ale byl mrtvě narozený.) Na Volyni bylo zvykem, když přišli hosté dát láhev vodky přímo na stůl a k tomu „zákusek ZÁKUSKU“, což bylo hlavně uzené, chléb a většinou třeba kyselý zelí, které bylo ve sklepě, ev. cibul, okurky nebo rajčata. Maminka se trochu styděla, že měla tak stará porod, ale vždyť jí bylo 43 a byla stále plná síly, pracovitá a pohledná. To malé dítě byl pro oba rodiče velký pohon, přímo motor do dalšího jejich života, aby syna vychovali. Vašíček, jak jsme mu říkali všichni, byl velmi čiperný, živý klouček. Všude ho bylo plno. Jednou v zimě při sáňkování okolo domu přiběhl „mám zlomenou ručičku“. Maminka mu sundala košilku a ruka klesla dolů. Byl to hrozný pohled. Přitiskla kluka k sobě a už jsme utíkali přes celý Tachov do kopce, kde byla nemocnice, ale tam nám řekli, že tady je pouze léčebna TBC. Tak opět honem pěšky na OUNZ, kde ho naložili do sanitky a vezli do nemocnice Planá, vzdálená 15 km od Tachova. Tam ale s dítětem nic dělat nechtěli, neboť mu kost trčela (loketní) ven. Teprve v Plzni byla pomoc. Za pár dní ho sanitka dovezla. Vašíček si stěžoval: „Voni mi dávali polévku do hrníčku, copak se polévka jí z hrníčku? Tak jsem ji radši nejed.“ Vyučil se elektrikářem a při mytí oken v internátu vypadl i s oknem z prvního patra. Opět měl štěstí, pouze si narazil patní kost. Rád trampoval, oženil se s Marií a mají syna Petra, kterého se oba moji rodiče dožili a byli rádi, že jméno Valeš bude nadále. Nakonec si udělal průmyslovku a žije se jako projektant.

Text: Olga Roedlová, redakčně kráceno. Celý text v původním znění bude vložen do databáze volynaci.cz.

Příspěvky na tisk k 30. 11. 2021

Region ŽATEC

Hodálová Božena 200 Kč, Mazzaová Blanka 1000 Kč, Nový Jaroslav 300 Kč, manželé Hlaváčkovi 500 Kč, Bechynský Jiří 200 Kč, Cífková Vladislav 500 Kč, Kloboučník Stanislav 250 Kč, Litvínová Irena 250 Kč, Černý Miroslav 250 Kč, Lešák Miroslav 200 Kč, Drexler Stanislav 200 Kč, Svěcený Emil 250 Kč, Mižigárová Naděžda 250 Kč, Hrnčířová Jaroslava 250 Kč

Region CHOMUTOV

Vraný Beneš 300 Kč, pan Šnýdl 200 Kč

Region UNIČOV Budařová Hana 350 Kč

Region PRAHA Kaufman Rostislav 200 Kč

Bez regionu Štychová Marie 400 Kč

Region BRNO Krajzlová Milada 150 Kč, Hlavsová Libuše 200 Kč, Procházková Zdeňka 200 Kč, Marie Salajková 200 Kč, Kačírek Vladimír 100 Kč, Rejchrt Miroslav 150 Kč, Bezděková Alžběta 250 Kč, Hurt Viktor 150 Kč, Dobrovolná Antonie 100 Kč

Region TACHOV

Janča Bohumil 100 Kč, Kadaňová Zdeňka 250 Kč, Glosová Anna 150 Kč

Region MORAVSKOSLEZSKÝ

Zeman Rostislav 500 Kč

Region TEPLICE Jelínková Bohumila 300 Kč, Janečková Antonie 200 Kč

Region LITOMĚŘICE Hřibová Jiřina 200 Kč, Kováčiková Miluše 200 Kč, Mikuláš Prošek 300 Kč

Region ŠUMPERK Gol Miroslav 250 Kč, Kantoriková Jar. 200 Kč, Holý Josef 300 Kč, Stejskal Alexander 300 Kč

Mirohoště, bytem Vrbice, 93 let **Marie Hueberová** z Mirohoště, bytem Lysá n. L., 90 let **Mikuláš Prošek** z Mirohoště, bytem Liběšice, 90 let paní **Helena Zemanová** ze Zaržicka, bytem Ústí n. L., 86 let **Lydie Bečvaříková** z Českého Straklova, bytem Louny.

V lednu 2022 oslaví 81 let **Jaroslav Vyletal** z Křemence, bytem Ústí n. L., 82 let **Josef Jelínek** z Mirována, bytem Lovosice, 95 let **Marie Stanislavská** z Teremna, bytem Polepy. Všem našim oslavencům srdečně blahopřejeme.

Region CHEB

V listopadu oslavila 88. narozeniny paní **Emilie Zajacová** ze Zálesí, nyní Dolní Žandov, v prosinci oslaví 88. narozeniny pan **Rostislav Pancíř** z Volkova, 80. narozeniny paní **Ludmila Krejčová** roz. Hrdličková ze Sofievky, nyní Třebeň, a dále 91. narozeniny pan **Jiří Zahradník** z Českého Straklova, nyní Cheb.

Všem jubilantům přejeme hodně zdraví a osobní pohody do dalších let.

Region ŠUMPERK

V prosinci oslaví 88 let paní **Evženie Hamplová** z Dohorostaje, nyní Šumperk, 69 let paní **Eva Karlová** ze Šumperka, 73 let paní **Božena Perglerová** ze Zábřeha, 45 let pan **Vlastimil Svítek** ze Šumperka.

V lednu 2020 oslaví 74 let paní **Alena Kubelová** z Vikýřovic, 83 let paní **Antonie Tichá** ze Zborova, nyní Vikýřovice. Všem našim oslavencům srdečně blahopřejeme.

Region MOHELNICE

V lednu oslaví 85. narozeniny pan **Jiří Kuchař** ze Zdolbunova, nyní Mohelnice. Přejeme pevné zdraví a životní pohodu.

Region PRAHA

V prosinci oslaví 98 let **Marie Tůmová** z Mlynova, nyní Praha, 96 let **prof. Ing. Zoe Klusáková-Svobodová** z Užhorodu, nyní Praha, 93 let **Marie Živná** z Holovně Č., nyní Řečany n./L., 87 let **JUDr. Marie Kloučková** z Bludova, nyní Praha, 86 let **Milada Fišerová** z Okolku, nyní Praha, 85 let **Olga Rašková** z Dubna, nyní Žebrák, 80 let **Ing. Věra Ruferová** ze Zdolbunova, nyní Nymburk, 65 let **Boris Marek** z Malé Zubovštiny, nyní Hněvanov.

V lednu oslaví 91 let **Ing. Leon Polívka** z Hlinska, nyní Tábor, 89 let **Josef Holý** z Alexandrovky, nyní Nové Město n./Metují, 88 let **Irena Mašková** ze Mstěšína, nyní Teplice, 86 let **Irena Vaníčková** ze Zálesí, nyní Nymburk, 84 let **Anna Müllerová** z Hulče České, nyní Praha, 84 let **Jiří Rébl** z Kopče, nyní Svinná – Stříbro, 83 let **Albína Knobová** z Podlísk, nyní Čelákovice. Všem jubilantům srdečně gratulujeme a přejeme vše nejlepší.

Region CHOMUTOV

V prosinci oslaví 87 let paní **Larisa Baštová** roz. Lamrová z Moldavy 2, nyní Chomutov, 86 let paní **Miloslava Dlouhá** z Antonovky, nyní Klášterec, 96 let paní **Emílie Sršňová** roz. Bačovská z Ledochovky, nyní Chomutov.

V lednu oslaví 93 let pan **Vladimír Licinberg** z Dlouhého Pole, bytem Chomutov. Všem jubilantům přejeme hodně zdraví, štěstí a spokojenosti.

Region ŽATEC

V prosinci oslaví 50 let p. **Bc. Drahomíra Beranová** nyní Liběšice, 75 let p. **Josef Honza** z Horodišče, nyní Dolejší Hůrky, 86 let p. **Bohumila Karlovská** z Kupičova, nyní Libočany, 80 let p. **Emilie Kudrnáčová** z Ludhardovky, nyní Žatec, 81 let p. **Ing. Zdeňka Ženíšková** ze Sofievky, nyní Střížov, 98 let p. **Olga Berková** z Novin Č., nyní Žatec, 92 let p. **Anna Burešová** z Kvasilova, nyní Žatec, 87 let p. **Antonie Černá** ze Sviščova, nyní Žatec, 84 let p. **Marie Fialová** z Novokrajeva, nyní Měcholupy, 94 let p. **Alžběta Hasilová** z Hubína, nyní Radíčeves, 75 let p. **Helena Hradcová** z Kvasilova, nyní Žatec, 70 let **Ing. Vasil Kad'kalenko** z Kyšcence, nyní Žatec, 95 let p. **Věra Ketnerová** z Prahy, nyní Žatec, 89 let p. **Věra Moravcová** z Michalovky, nyní Žatec, 85 let p. **Emilie Nechmačová** z Novokrajeva, nyní Karlovy Vary, 83 let p. **Jiřina Nosková** z Volkova, nyní Žatec, 88 let p. **Eliška Růžičková** ze Sklíně, nyní Žatec, 91 let p. **Ing. Lydie Šlehoferová** ze Semidub, nyní Pízeň, 91 let p. **Eug. Štípková** z Novostavců

Region MORAVSKOSLEZSKÝ

V prosinci slaví předsedkyně Moravskoslezského regionu paní **Ing. Dagmar Dohnálková** roz. Matějková, nar. Vítkov, bytem Nový Jičín – 60 let; paní **Emilie Kantorová**, nar. Krnov, bytem Brantice – 65 let; pan **Stanislav Šrek**, nar. Opava, bytem Brumovice – 70 let a paní **Vlastislava Kopecká**, nar. Moldava, bytem Hladké Životice - 84 let. V lednu slaví pan **Vlastimil Lipinský**, nar. Bílovec, bytem Hodslavice – 60 let; pan **Josef Zumer**, nar. Dembrovka, bytem Krnov – 81 let; paní **Jaroslava Barvíková - Šrámková**, nar. Mstětín, bytem Studénka – 82 let; pan **Vilém Jersák**, nar. Pokosy, bytem Hodoňovice – 84 let; paní **Marie Rošlapilová**, nar. Malý Špakov, bytem Hladké Životice – 85 let; pan **František Dubec**, nar. Velký Špakov, bytem Fulnek - 85 let a paní **Marie Dvořáková - Zběravská**, nar. Martinovka, bytem Krnov – 91 let. Všem jubilantům přejeme jen dny plné zdraví, pohody, radosti, spokojenosti a také štěstí.

Region BROUMOV

V prosinci oslaví 82 let pan **Ladislav Nezkusil** z Náchoda, nyní Kvasiny.

V lednu oslaví 89 let **Josef Holý** z Alexandrovky, nyní Nové Město nad Metují, 84 let paní **Marie Tomášková** z Hrušvic, nyní Vítězná Kacířov, a 75 let oslaví paní **Jaroslava Kantoriková** z Českého Malína, nyní Broumov, 75 let. Všem jubilantům srdečně gratulujeme.

Region LITOMĚŘICE

V listopadu oslavila 93 let **Zdena Furmanová** z Mirohoště, bytem Litoměřice, 89 let **Lída Vlčková** z Mirována a 88 let **Jiří Němeček** z Mirována, bytem Litoměřice.

V prosinci oslaví 83 let **Renata Hyngarová** z Michalovky, bytem Ústí n. L., 83 let **Slavomír Chudoba** z Českého Boratína, bytem Úštěk, 95 let **Anastazie Opavová** z Volkova, bytem Ústí n. L., 93 let **Helena Lehnertová** z

nyňí Velemyšleves, 84 let p. **Anna Šulitková** z Michalovky, nyňí Velichov, 90 let p. **Božena Vávrová** z Novokrajeva, nyňí Všenice, 80 let p. **Nina Žďárská** z Novin Č., nyňí Louny. Přejeme hodně zdraví a štěstí do dalších let.

Region DOMAŽLICE

V prosinci oslaví 83 let pan **Vladimír Ledvina** z Ivaniče, nyňí Horšovský Týn, a 65 let paní **Libuše Průchová** z Lochousic. Ke krásnému jubileu přejeme hodně štěstí, zdraví a životní pohody.

Region TACHOV

V říjnu oslavila 83 let paní **Tomšovičová Evženie** z Olšanky, nyňí z Částkova, 80 let pan **Janča Jan** z Antonovky, nyňí z Tachova, a 92 let pan **Čermák Jiří** z Olšanky, nyňí z Berouna. V listopadu slavili narozeniny - 90 let paní **Roubalová Marie** z Antonovky, nyňí z Tachova. V lednu 2022 oslaví narozeniny - 87 let paní **Jarešová Libuše** z Olšanky, nyňí z Olbramova, 82 let paní **Kožená Milada** z Českých Ozeran, nyňí z Chodové Plané, pan **Loukota Josef** oslaví 82 let a pochází z Kopče, nyňí z Kozolup. Všem jmenovaným jubilatům, přejeme do dalších let pevné zdraví, štěstí a rodinou pohodu.

Region OLOMOUC

V prosinci oslaví 86 let paní **Břetislava Březinová** z Moldavy, nyňí bytem Hněvotín u Olomouce. Našemu členu do příštích let přejeme hodně zdraví a osobní pohodu.

Region PODOBOŘANY

V prosinci slaví 83. narozeniny pan **Jiří Kaufman** z Malované (dnes Podbořany), paní **Alena Svobodová** slaví 70 let z Nepomyšle. V lednu oslaví 80 let pan **Richard Hájevský z Verby** (dnes Vroutek) a krásných 95 let oslaví pan Valenta z Dorostaje (dnes Podbořany). Všem oslavencům, i těm, kteří zde nejsou jmenováni, přejí vše nejlepší a hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.

Region BRNO

V prosinci oslavuje 84 let **Milada Krajzlová** roz. Němcová ze Zálesí, nyňí Brno, 84 let **Mudr. Alexander Nazarčuk** z Rovna, nyňí Brno, 83 let **Eleonora Loskotová** roz. Musilová z Libanovky, nyňí Židlochovice, 75 let **Josef Mlejnek** z Lípy, 55 let **Milan Matouš** z Branišovic.

V lednu 2022 oslaví 94 let **Emilie Košťáková** roz. Kozáková z České Novosilky, nyňí Skalice, 84 let **Eleonora Jaitnerová** ze Stromovky, nyňí Brno. Všem jubilatům přejeme pevné zdraví a životní pohodu do dalších let.

Dne 20. 12. 2021 vzpomínáme nedožitě 100. narozeniny paní Marie Sýkorové r. Šircové z Moštěnice okr. Ostroh. Na výzvu vstoupila i se svým otcem v roce 1944 do československé jednotky. Po absolvování zdravotnického kurzu byla přidělena ke zdravotnickému praporu 1. brigády 1. čs. armádního sboru v SSSR na operační sál, kde asistovala u operací. Zúčastnila se bojů za osvobození ČSR od Dukly a nejtěžší boje zažila u Liptovského Mikuláše. Po přesunu na Moravu ještě 12. 5. 1945 po německém přepadu měli raněné vojáky bez ohledu na konec války. Dne 17. 5. 1945 se osobně zúčastnila vojenské přehlídky v Praze. Byla mnohokrát vyznamenána. Kdo jste jí znali, věnujte jí tichou vzpomínku.

Rodina a sestra Soňa Nováková

NAŠE ŘADY OPUSTILI

Region CHOMUTOV

Dne 21. 11. 2021 zemřela ve věku 92 let paní **Jiřina Vinšová**, rozená Nováková z Újezdu u Rovna, naposledy bytem Chomutov. Dne 4. 10. 2021 zemřel ve věku 85 let pan **Václav Plos** ze Smolárna, naposledy bytem Jirkov. Upřímnou soustrast za region vyjadřuje Jaroslav Báča.

Dne 11. 10. 2021 nás navždy opustil pan **Jindřich Fiala** z Klášterce nad

Ohří v úctyhodných 83 letech. Narodil se v Kvasilově na Ukrajině 7. 3. 1938. Čest jeho památce. Rodině upřímnou soustrast vyjadřuje předsednictvo SČVP.

Region NYMBURK

Dne 16. listopadu ve věku 87 let po dlouhé nemoci zamřela paní **Marie Koníčková** z Malé Zubovštiny, bytem v Milovicích. Upřímnou soustrast celé rodině za region vyjadřuje A. Mazníková a L. Černá.

Region PRAHA

Dne 8. září věku 91 let zemřela dlouholetá členka regionu Praha paní **Pavla Medunová**, rozená Toušková. Byla rodačkou z Hulče a celý život prožila na Kladně. Upřímnou soustrast zarmoucené rodině za region vyjadřuje Jiřina Kolářová.

Region ŠUMPERK

Dne 16. 10. 2021 ve věku 83 let prohrála boj s nemocí paní **Jiřina Nétková** ze Šumperka. Upřímnou soustrast zarmoucené rodině vyjadřuje za region Dana Pospíšilová.

Region MORAVSKOSLEZSKÝ

V měsíci říjnu odešli, dlouholetí členové našeho Sdružení, oba od roku 1992 pan **Rostislav Řehák** ze Studénky ve věku 80 let a pan **Josef Kubový** z Fulneku ve věku 81 let.

V listopadu odešla dlouholetá členka Sdružení od roku 1991 paní **Marie Galiová** ze Studénky ve věku 84 let. Dále pan **Ing. Josef Dubec** z Děrného ve věku 74 let, který se na Volyni narodil a při návratu jeho rodiny do naší vlasti byl miminko. Patřil mezi dobré přátele našeho Sdružení. Upřímnou soustrast za region projevují Dagmar Dohnálková a Jana Hiršová.

Region ŽATEC

Dne 27. 10. 2021 zemřela ve věku 97 let paní **Emilie Šimsová** z Moldavy, naposledy v Chrástanech. Upřímnou soustrast rodině za region Žatec vyjadřuje Slávka Černá.

Upozornění! Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha č. ú.: 252001907/0300 Československá obchodní banka a.s., Poštovní spořitelna, Roztylská 1, 225 95 Praha. Dary můžete posílat na adresu ekonoma: ing. Pavel Franek, Slezská 110/24, 747 05 Opava - Malé Hoštice, tel.: 602 511 206, ekonom.scvp@seznam.cz. Prosíme, abyste neupomínali zveřejnění dárců a darů, zveřejňujeme je až po obdržení účetního dokladu. Peněžní dary neposílejte na adresu šéfredaktora. Změny v evidenci členství, adres, přihlášky nových členů, ukončení členství a dotazy zasílejte zásadně na adresu Marie Nečasová, Podhájek 68/V, 471 24 Mimoň, tel: 728 351 726, e-mail: m.necasova@seznam.cz. Děkujeme.

Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřebu svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají autoři příspěvků. Vychází jako občasník. Číslo vydání 6/2021. Šéfredaktorka: E. Šebesta Langpaulová. Příspěvky nejsou honorované, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte na e-mailovou adresu: zpravodajscvp@seznam.cz nebo na E. Šebestová, Mukoděly 54, 441 01 Vroutek. Tiskne: MH Tisk, Bubenská 43, 170 00 Praha 7 Holešovice. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod ev. č.: MK ČR E 5901. Termín pro zaslání příspěvků do č. 1/ 2022 je 27. 1. 2022. Www.scvp.eu. Toto číslo vyšlo 10. prosince 2021.